

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Ved lov nr. 260 af 2. oktober 1956 om pristalsreguleret aldersforsikring og aldersopsparing med senere ændringer, jfr. finansministeriets lovbekendtgørelse nr. 61 af 6. marts 1964 etableredes indekstraktordningen, som efterhånden har vundet tilslutning i brede kredse. Ved udgangen af kalenderåret 1970 udgjorde antallet af bestående indekstraktter ca. 2.400.000.

En indekstrakt er en aftale mellem en person („interessenten“) på den ene side og et forsikrings-selskab eller et pengeinstitut på den anden side. I henhold til kontrakten foretager interessenten pristalsregulerede indbetalinger indtil det fyldte 67. år, hvorefter den opsamlede kapital udbetales med 500 kr. om året reguleret i forhold til stigningen i pristallet i tiden mellem 1956 og året før udbetalingsåret. Udbetalingerne er livsvarige eller begrænset til en „aftalt periode“ på mellem 10 og 15 år. Den difference, der måtte fremkomme ved at indbetalingerne — forrentet med en „grundrente“, der indtil ult. 1965 var 3½ pct. p.a. og derefter 4¼ pct. p.a. — ikke er tilstrækkelige til at danne basis for de garanterede udbetalingsbeløb, dækkes af staten i form af årlige „indekstillaeg“.

De opsparede beløb forrentes i pengeinstitutterne med højeste indlånsrente + en overrente. I forsikrings-selskaberne vil der blive ydet en bonus ud over grundrenten.

Indbetalinger på indekstraktter kan uanset beløbenes størrelse fradrages i interessenternes skattepligtige indkomst. Udbetalinger — herunder indekstillaegget — indkomstbeskattes. Rentetilskrivningen under bindingsperioden er fritaget for indkomstskat, og den bundne formue medregnes ikke ved beregning af formueskat.

Oprindeligt var antallet af kontraktter pr. person begrænset til 4, ligesom kontraktter kun kunne oprettes af personer mellem 18 og 52 år. Ved en lovændring i 1962 udvidedes det tilladte antal kontraktter for hver person til 6, og alderskravet lempedes, således at alle mellem 18 og 57 år kunne tegne kontraktter.

Baggrunden for indekstraktloven var ønsket om at give større dele af befolkningen mulighed for at sikre alderdommen gennem pristalsreguleret forsikring eller opsparing.

Siden er folkepensionsreglerne ændret, således at der fra 1. april 1970 udbetales fuld folkepension til alle uden hensyn til indtægt; endvidere betyder gennemførelsen af loven om arbejdsmarkedets tillægspension en yderligere sikring af store dele

af befolkningen. — På baggrund heraf synes det rimeligt at gå ud fra, at det oprindelige formål med indekstraktloven nu er tilgodeset. Også af statsfinansielle hensyn vil det være ønskeligt at standse adgangen til nytegning af indekstraktter. Der er i økonomi- og budgetministeriet foretaget en beregning af det offentlige udgifter i tilknytning til indekstraktordningen. Ved udformningen af denne beregning har det været nødvendigt at opstille en række forudsætninger, til hvilke der for en dels vedkommende knytter sig en vis usikkerhed. De anvendte forudsætninger er bl. a. følgende:

- 1) Grundrenten er 3½ pct. p.a. for kontraktter, der er oprettet før 1. januar 1966, og derefter 4¼ pct. p.a.
- 2) Pristallet forudsættes at vokse med 4¼ pct. om året.
- 3) Indbetalingsperioden for hver indekstrakt sættes lig 30 år, hvilket svarer omtrent til den gennemsnitlige indbetalingsperiode for de kontraktter, der hidtil er oprettet.
- 4) Udbetalingsperioden fastsættes til 13 år, svarende til den middellevetiden for en 67-årig person.
- 5) Antallet af eksisterende indekstraktter pr. 1. januar 1972, d. v. s. ved begyndelsen af første udbetalingsår, antages at være 3.000.000, svarende til en skønnet nettotilvækst på 600.000 kontraktter i 1971. Antallet af indekstraktter pr. 31. december 1970 androg ca. 2.400.000, hvoraf ca. 750.000 blev oprettet i 1970.

Med de nævnte forudsætninger vil den kapitaliserede værdi af statens forpligtelser til betaling af indekstillaeg andrage 20 milliarder kr., opgjort pr. 1. januar 1972, forudsat at der ikke tegnes nye indekstraktter efter denne dato.

Beløbet skal formindskes med værdien af de indkomstskatter, interessenterne — dersom deres samlede indtægter bliver store nok — kommer til at erlægge af modtagne ydelser på indekstraktterne. Endvidere skal det kapitaliserede beløb reduceres af hensyn til forventet ophævelse af et antal indekstraktter, før udbetaling finder sted. På den anden side skal beløbet forhøjes med værdien af interessenternes sparede skat af indbetalingerne, ligesom en forhøjelse må indtræde, for så vidt den årlige prisstigningstakt bliver på mere end de forudsatte 4¼ pct.

Statens udbetalinger af indekstillaeg vil falde temmelig ujævnt. I de første år efter 1. januar 1972 vil udbetalingerne andrage beløb af størrelsesordenen et par millioner kroner om året, hvilket også gælder for de sidste udbetalinger af indekstillaeg i